

Prædiken til Juledag 2022

Lad os alle bede

Treenige Gud.

Gør, at den mørke stald må være

mit hjertes frydeslot,

dér kan jeg daglig lære

at glemme verdens spot;

dér kan jeg bedst besinde,

hvori min ros består,

når Jesu krybbes minde

mig ret til hjerte går.

Amen!

Lad os bekende vor kristne tro, og i dagens anledning gøre det med den nikænske trosbekendelse, som den står på salmebogens tredjesidste side:

Vi tror på én Gud, den almægtige Fader, himmelens og jordens, alt det synliges og usynliges skaber.

Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Og på Helligånden, som er Herre, og som levendegør, som udgår fra Faderen og fra Sønnen, som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen, som har talt ved profeterne.

Og på én, hellig, almindelig og apostolisk kirke.

Vi bekender én dåb til syndernes forladelse og forventer de dødes opstandelse og den kommende verdens liv. AMEN

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Men det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at al verden skulle skrives i mandtal. Det var den første indskrivning, som skete, mens Kvirinius var landshøvding i Syrien. Og alle gik hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Og fordi Josef var af Davids hus og slægt, drog også han op fra Galilæa, fra byen Nazaret, til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin trolovede, som var frugtsommelig. Og det skete, mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde. Og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, thi der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Og en Herrens engel stod for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Thi se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: Thi i dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette skal være jer et tegn: I skal finde et barn svøbt og liggende i en krybbe.« Og i det samme var der sammen med englen en mangfoldig himmelsk hærs-kare, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste! og på jorden fred i mennesker, der har hans velbehag!«

Prædiken

Og så studsede man lige en gang. For der er jo ikke noget så sikkert som 'Amen' i kirken, så godt som at kende Fadervor, så styrkende som nadveren, så fast som den trosbekendelse, vi alle er døbt på. Særligt i en så solid Grundtvigsk valgmenighed som vores. Og så fik trosbekendelsen i dag en ny og måske endda en krumme forstyrrende tone, for hvor var forsagelsen, og hvor var de kendte ords taktfaste og vuggende rytme? Og faktisk er det Grundtvigs store fortjeneste, at det netop er den såkaldte apostolske trosbekendelse, der har forankret sig som den, vi bruger og kender og kan i søvne. Og bare rolig, vær ikke et øjeblik i tvivl, sådan skal det også blive ved med at være, for den apostolske udgave af trosbekendelsen er den, oldkirken døbte på. Og for mig er forsagelsen en afgørende optakt til trosartiklerne, for når vi i vor kristne tro af hjertet bekender os til Gud, er det ligeså væsentligt for os at bekende os til at bekæmpe alt, hvad der skiller os fra netop Gud. Og i Bibelen er dette alt defineret som djævelen – det onde. Så vores nej til det onde bliver på den måde en slags betingelse

for vores ja til det gode. Som Grundtvig i den forbindelse udtrykker det: "**Bekende sandhed ingen kan, som løgn ej vil forsage**".

Godt så, hvordan kunne du så? Spørger I – hvorfor brugte du i dag, på Kristi fødsels dag den nikænske version af trosbekendelsen? Netop derfor, fordi det er Kristi fødsels dag. Tanken begyndte som en undselig lille idé, der mange gange truede med at krybe i et musehul, da den endnu kun var en enkelt linje i en salme, jeg endnu ikke havde besluttet mig for om vi skulle synge, når jeg blev færdig med min prædiken. "Lovet være du, Jesus Krist, at du menneske vorden est" – ja, som det lyder: "et homo factus est". Copy-pastet direkte fra den nikænske trosbekendelse, bekendt ganske simpelt lige ud af landevejen uden omsvøb: "**Herren blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria OG BLEV MENNESKE**". Inkarnationen for fuld styrke udtrykt i en enkel sætning: I dag bliver Gud menneske. Hvis det ikke er en rystende bekendelse, en rystende kendsgerning, så ved jeg ikke, hvad der er. Fatter vi egentligt det svimlende i rækkevidden af det udsagn: "et homo factus est" – og blev menneske? Prøv lige at smage på det. Vi gentager det igen og igen, det er simpelthen kristendommens grundsætning, og vi ser det, hver gang, vi er her i Klim Valgmenighedskirke, for det står endda lige der på vores altertavle: "**Og ordet blev kød og tog bolig iblandt os**". Så lidt af eksperimentet med den nikænske trosbekendelse var også at genskabe lidt af det samme overraskelsesmoment, som det moment julens fuldbyrdede inkarnation udfolder i fuld skala. For i virkeligheden er det ikke bare ord i en bekendelse, ikke bare et ord som de andre men derimod et lyshav i tiden, som har lyst gennem slægterne lige siden. **ORDET**, som var i begyndelsen, som var hos Gud, og som var Gud. "**Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke**". Og så kommer det: "**Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed**".

Så til tider er det på sin plads at gøre noget uventet, forårsage forstyrrelser, ruske op, for julenat er det jo, at vi mennesker Gud ske tak og lov ruskes ud af vor trøstesløse mørke dvale. Og med mindre man var en megen vis mand fra Østerland, var der ingen, der havde set den komme. Tænk blot på nogle af de første – hyrderne, der ligger og hviler sig med sin hjord som så mange gange før. Overrumplende må man formode, at deres oplevelse har været der julenat, for her skete noget nyt for at sige det mildt,

men også blidt. Noget, der aldrig var sket før, nogle helt nye lyse toner – de smukkeste, der nogensinde har lydt på vores jord: **”Ære være Gud i det højeste! og på jorden fred i mennesker, der har hans velbehag!”** Forestil dig at stå der på marken, vær hyrden, der vogter sine lam. Der står du og misser med øjnene, mens du betaget betragter, hvordan de lysende engle mellem grenene på livets træ sjunge om barnet så smukt, som har himmerigets dør oplukt. For bare et øjeblik siden lå du og drømte sødt om Betlehem, da der er en af de andre, der rusker i dig og siger: Prøv lige at se! Du er stadig forblømt, omtåget og uklar. Du aner det ikke, men lige nu har du det lige som Paulus, da han til korintherne skriver sit kærligheds evangelium: ”Endnu ser du i et spejl, i en gåde”. Ligesom de andre hyrder på marken hører du englenes underfulde sang, og på deres anvisninger går I sammen hen til stalden. Du kigger ind, og da står du ansigt til ansigt, ligesom Paulus og ved at: **”så bliver da tro, håb og kærlighed, disse tre, men størst blandt disse er kærligheden”**.

I den dybeste taknemmelighed sender du en venlig tanke til Guds engle, som for dig lige **har vandret op og ned på salmens tonestige – for der i stalden byder vor Herre selv Guds fred - til dig, den efterhige - og da åbner sig Himlens borgeled - da kommer ret Guds rige**. Og ikke bare som en fjern drøm, som det var tilfældet med gamle Jakob, der også så himmelstigen med englene, der stiger op og ned. Det kan godt være, at Jakob, idet han vågner, udbryder: **»Herren er i sandhed på dette sted, og jeg vidste det ikke! Det er jo selve Guds hus, det er himlens port!«**, for ikke desto mindre var det for ham kun en drøm. I dag på Kristi fødsels dag står du i stalddørens åbning og ser vitterligt **»himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen.»** Du opdager, at Jesus Kristus er himmelstigen, at han er lysstrålen, der forbinder himmel og jord. Med den lille Messias i krybben bliver himlens port virkelighed, hvorved Gud ikke længere er én, der bliver i sin Himmel, eller én der stiger ned til os i drømme, for i Kristus bliver Gud vitterligt menneske og rører jorden og livet.

Selv når vi alle nu står der og kigger ind i stalden og ser det med vores egne øjne, fatter vi så underet? Kører det ikke bare rundt og rundt og gør os svimle? For kan julenat lade sig gøre? Fulde af forundring står vi stadig der, kigger på barnet og kigger på den unge moder, hvor vi hører et ekko, hvad englen Gabriel fortalte hende: **”Intet er umuligt for Gud”**. Og der er han så, **”Gud Faders enbårne Søn - mand i lys, men dog Gud i løn - underlig klædt i kød og blod**. Vi kniber os alligevel i armen, kan det passe? Spørger vi ikke ligesom salmisten fra det gamle testamente: **”Når jeg ser din himmel, dine fingres værk, månen og stjernerne, som du satte der, hvad er da et**

menneske?”. Og hvad er da et menneske efter julenat? Når Gud er blevet menneske, er mennesket så blevet Gud? Dog må det magtfuldkomne menneske, der ud af julenat når frem til den konklusion, opdage sig fanget af sin egen triumf, mens verden omkring ham fortaber sig og går i opløsning. Så hurtigt ryster vi det vrangbillede af os, da vi igen ser på spædbarnet i krybben, ganske sårbart og afmægtigt, som ethvert andet menneske. Inkarnationens sande billede viser sig lige der i barnets vugge og senere på korset langfredag. Inkarnationen er således et udtryk for den ultimative magtesløse styrke. Sprogets rammer sprænges julenat, **hvor han, der har skabt og styrer alt - dog blev barnlille kaldt - fattig han gjorde sig med flid - for at vi kunne blive rige til evig tid. Anders konge blev støvets gæst, og fra vores skyggedal - føres vi op i hans lyse kongesal.** Vi genkender Luthers salme, som Grundtvig har hjulpet på vej for den danske tunge. Og lige straks skal vi synge den med tanke på 'det salige bytte', som Luther poetisk beskriver i versene. Det, at Gud bliver menneske, betyder, at den almægtige skaber bytter med det afmægtige barn, at lys bytter med mørke, rig med fattig, ånd med støv. Og faktisk er salmen ikke engang Luthers opfindelse, da han blot har digtet videre på de urkristne salmer, for glæden over, at Gud er blevet menneske har været besunget, siden englens sang det i mørket i Betlehemsstjernens skær.

I mellemtiden har vi forladt stalden for at vende tilbage til marken med vores hjord. Med ét mærker vi, hvordan vores hjerter vanker i Jesu føderum, did samles vore tanker i deres hovedsum. For denne julenat er det umulige sket, vi så det selv, så kom og lad os oplukke, vores hjerter, sjæle og sind, med tusind længselssukke. Kom Jesus, dog herind! Det er ej fremmed bolig, du har den selv jo købt, så skal du blive trolig, udi mit hjerte svøbt.

Rigtig glædelig jul, alle sammen!

Amen.